

מקור לשיעורו של הרב תבורי שליט”א

תורת האדם שער האבל - ענין האבלות

ולענין שאילתא דשאיילא קדמיכון למה לא חייבוהו באבלות בשמתו מוטל לפניו שהוא עיקר אנינות ועיקר מרירותו של אדם ועליו כתיב ואחריתה כיום מר, יש לומר דודאי נוהג הוא במקצת דברי אבלות, אסור ברחיצה ובסיכה קל וחומר מאכילת בשר ושתיית יין, ואכילה כל צרכו נמי אסרו עליו, ואין צריך לומר שאסור בשמחה ובתספורת, ולא תיקשי לך משנמסר לרבים דמותך לאכול בשר ולשתות יין כיון שאינו מוטל עליו לקברו, דמכל מקום בעידונון ושמחה אסור הוא ואסור בשאילת שלום, שאף אחרים אסורין כשהמת בעיר, במלאכה נמי אי מלאכת עצמו אפילו אחרים אסורין. וכבר אמרו שהוא אסור לישיב אפילו על מטה כפויה אלא על גבי קרקע הוא צריך לישיב, לא אמרו אלא שאינו חולץ מנעל וסנדל ואינו מעטף הראש ואינו חייב בכפיית מטותיו, באלו הקילו עליו מפני שהוא טרוד בעסקי המת ומוטל עליו לקברו ולילך עמו מעיר לעיר, ואם באת להחמיר עליו בחליצת סנדל ומנעל ועטיפת הראש אף עסקי המת נפסדין בכך, לפיכך לא החמירו עליו באלו. וכן במלאכה אינו בדין לאסור עליו מלאכת קבורתו של מת, והלא אפילו לאחר קבורה מגלה את ראשו לכבוד הרבים, כל שכן לכבוד המת והרבים המתעסקים עמו והנושאים במשאו.

וכן נראה עוד שעיקר אבלות מן התורה אינו אלא בעידונון כגון רחיצה וסיכה ותשמיש ושמחה ותפלין שהם פאר ותכבוסת ותספורת דשמחה הם, ואבלות כשמה שלא יתעסק בדברים של שמחה אלא בדברים של אבלות, וזהו אנינות שבלב שממנו למדו שלא יתעסק בדברים של שמחה, אבל מנעל וסנדל ועטיפה אינן מן התורה, שלא אמרה תורה לענות ולצער נפשו מנוהג של כל העולם, לפיכך הקילו באלו עד שיקבר, והוא הטעם בעצמו למה שאמרו באבל יצא לדרך נועל. ומה שאמרו (כתובות ד' א') בחתן בועל בעילת מצוה ופורש ולא אסרוהו משום שאנינותו בזה תורה, מפני שבעילת מצוה נמי עשה של תורה היא וכדתניא (ברכות ט"ז א') ובלכתך בדרך פרט לחתן ודחו זה מפני זה. וכן יש לומר דתפלין משום דמצוה רבה הם לא אסרום אלא יום ראשון שיש בו אבלות תורה, אבל משני ואילך לא רצו לבטל מצוה גדולה של תורה משום אבלות דדבריהם, ומכל מקום משעת אנינותו אסור בהם כדאמרן ברבי עקיבא כששמע שמת בנו מיד חלץ תפלין, ומפני שהוא טרוד בקבורת המת ואין לבו באבלותו לא מנו שבעה ושלשים אלא משעת סתימת הגולל, ועוד שהרי על כרחם התירוהו במקצת דיני האבלות עד שיקבר מפני צרכו של מת כמו שפירשנו ואינו בדין שימנה אלא משעה שנוהג בכולם.

ועוד אני סומך דברי הגאונים ז”ל, דמשמע בכל מקום דענין הנידוי כדין האבלות הוא, ובגמרא נראה שאבלותו של מנודה מן התורה הוא, מדאמרין (מ”ק ט”ו ב') מנודה מהו שישלח קרבנותיו ואמר רב יוסף ת”ש כל אותן ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר מנודין היו לשמים והיו משלחין קרבנותיהן, ואי מדרבנן אכתי לא תיקון אבלות דנידוי, וכל שכן דהתם לבטל כל ישראל מקרבנות ליכא לתקוני, אלא משמע דמדאורייתא נהיג אבלות בהכי וכל שכן באבל ממש דנהיג. עד כאן השיגה דעתנו לתרץ דברי הגאונים ז”ל **וללמד עליהם זכות.**